

LANDSLAKKEN EN PROJECTONTWIKKELAARS IN WESTELIJK LONDEN

A.C. van Bruggen

Landsnails and developers in western London

According to the Sunday Times of 23 February 2003 developers in western London have to respect the prior rights of the landsnail-species *Balea biplicata* and *Pseudotrichia rubiginosa* on the Thames embankment. According to this Sunday newspaper these species are not legally protected but do figure on the Red Data List of rare species.

Landslakken spelen maar een geringe rol in persberichten. In ons eigen land veroorzaakte het bedreigde voortbestaan van *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849) in Limburg enige tijd geleden nogal wat ophef in kranten en weekbladen. Afgelopen winter viel mijn oog op een artikel op pagina 37 van de huizenbijlage van de Sunday Times van 23 februari van dit jaar. Voor een malacoloog bleek de kop onweerstaanbaar: 'Snails stop flats in their tracks'. Dat is weer zo'n onvertaalbaar Engels zinnetje, want 'slakken stoppen flats in hun sporen' klinkt echt niet erg duidelijk en geeft bovendien niet weer wat bedoeld is, namelijk dat slakken de bouw van flats door hun aanwezigheid ter plaatse verhinderen. Ook de eerste zin van het artikel is weer iets onvertaalbaars: 'Rare snails along the Thames in west London are forcing developers to blaze a conservation trail.', zoiets als 'Zeldzame slakken in West-Londen dwingen projectontwikkelaars zich op het natuurbeschermingspad te begeven.'

Waar gaat het hier om? Het betreft hier twee soorten, namelijk de 'two-lipped green Thames door snail', de tweelippige groene Theemsdeurslak [een hele zin voor wat wij gewoon *Balea biplicata* (Montagu, 1803) noemen] en de 'German hairy snail', de Duitse behaarde [of Duits behaarde?] slak [een mondvol voor *Pseudotrichia rubiginosa* (Rossmässler, 1838)]. Volgens De Bruyne, Bank, Adema & Perk (1994) hebben deze twee soorten ook in het Nederlands enigszins kunstmatige namen, de grote clausilia en de oever-loofslak. De Sunday Times heeft er overigens (waarschijnlijk door een journalistieke interpretatie van het advies van een plaatselijke malacoloog) een potje van gemaakt, want volgens Kerney (1999) heet de eerste slak gewoon 'Thames door snail' en heeft de tweede niet eens een echte Engelse naam. Beide soorten blijken in het Verenigd Koninkrijk een zeer klein en bedreigd verspreidingsgebied te hebben (zie de figuren 1 en 2).

Volgens Kerney (1999: 173) is *Balea biplicata* op de Britse eilanden nu beperkt tot de oevers van de Theems in het gebied van Londen (figuur 1), waar de soort sterk bedreigd is door de niet aflatende bebouwing. Beide oevers van de Theems zijn populair bij projectontwikkelaars omdat in Groot-Londen vanzelfsprekend een enorme behoefte is aan nieuwbouw voor wonen/werken en omdat in de meeste gevallen de rivieroevers werkelijk prachtige locaties opleveren. Wie wil niet wonen aan de Theems met aan de overkant de beroemde botanische tuin Kew Gardens?

De andere soort *Pseudotrichia rubiginosa* (in Kerney, 1999: 192, s.n. *Perforatella rubiginosa*) heeft een

zelfde type verspreiding (figuur 2), maar komt ook iets verder westwaarts voor. Deze soort is pas vroeg in de jaren tachtig in Engeland ontdekt door de malacologen B. Verdcourt van het herbarium in Kew Gardens en F. Naggs van het Natural History Museum.

Beide soorten zijn eenvoudig aan de beide kanten van de rivier door middel van kleine stroken land met de specifieke biotoop te beschermen. Lokale bouwconcerns en grondeigenaars blijken op de hoogte van het belang van deze slakken te zijn en hebben er kennelijk plezier in deze, in wezen onzichtbare, mededieren te helpen zich ter plaatse te handhaven. Eén van de projectontwikkelaars aan de noordoever van de Theems heeft (in vertaling) gezegd 'De slakken hebben het beste uitzicht op Kew Gardens op een stuk land dat in principe £ 375.000 [ongeveer Euro 485.000] waard is'. Aan de overkant is een reservaatje voor *Balea biplicata* naast de nieuwe woningcomplexen, waar men tevens de intentie heeft deze soort nader te bestuderen. Slakken zijn wat betreft bescherming toch soms wel gemakkelijke dieren; de echte kleintjes hebben in principe zelfs al genoeg aan een paar vierkante meters, de net wat grotere zijn al tevreden met een hectare (of wat). Dat is nog eens wat anders dan olifanten en neushoorns!

Het artikel besluit met de andere kant van dit soort zaken te laten zien door te vermelden dat onlangs bouwers fors beboet zijn voor het verstoren c.q. verwijderen van vleermuizen en salamanders. De maximumstraf kan zelfs oplopen tot £ 5000 [ongeveer Euro 7500] per vleermuis!

Literatuur

- Bruyne, R.H. de, R.A. Bank, J.P.H.M. Adema & F.A. Perk, 1994. Nederlandse naamlijst van de weekdieren (Mollusca) van Nederland en België. Oegstgeest/Leiden.
Kerney, M.P., 1999. Atlas of the land and freshwater molluscs of Britain and Ireland. Colchester.

Adres van de auteur:
Cees Laseuriaan 1185
2597 GN Den Haag
E-mail: acvanbruggen@hetnet.nl